

ODĚVY SKYTHU V 7.-5. STOLETÍ PŘED NAŠIM LETOPOČTEM

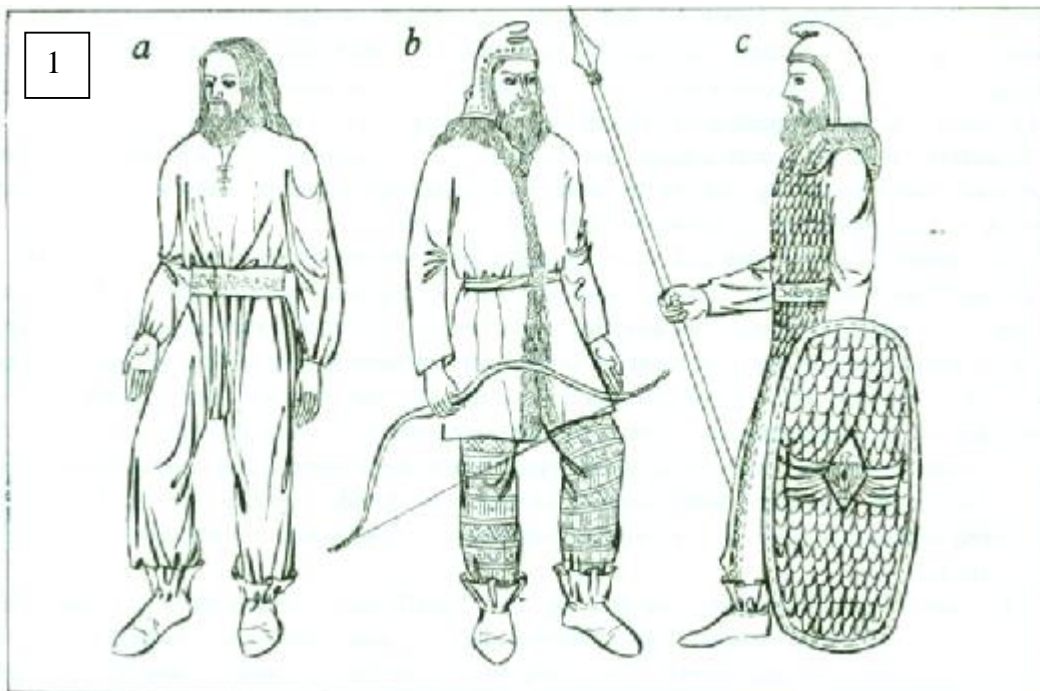
Překlad z knihy *History of Ukrainian Costume, Yuri Tkach, 1986*

Ing. Martina Hřibová, PhD.

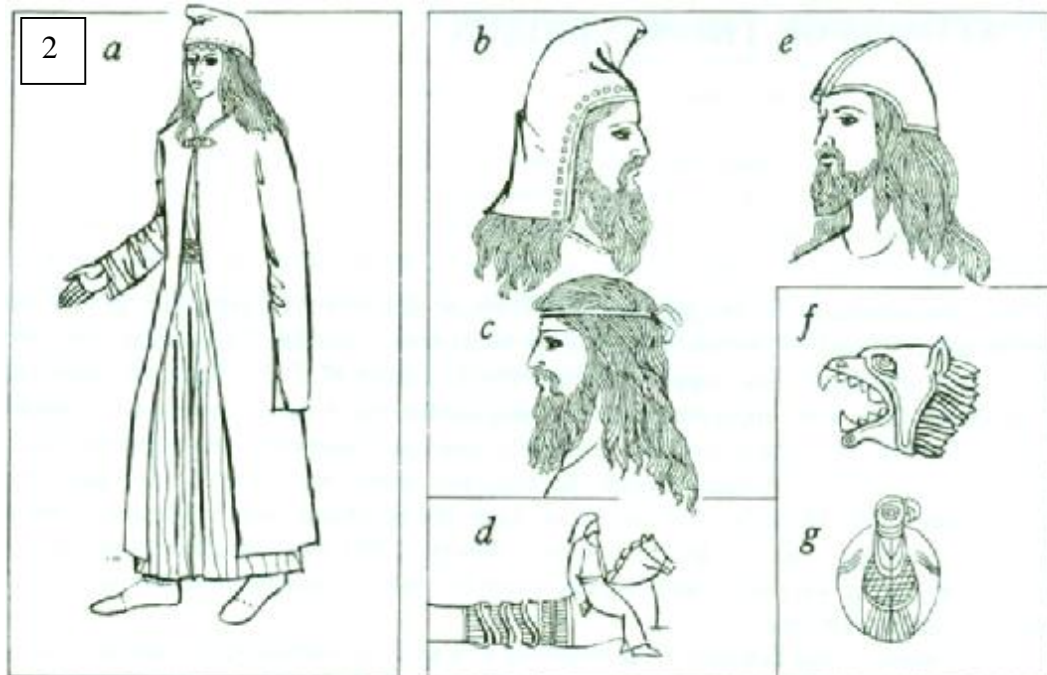
V 7. století před našim letopočtem přišli Skythové z Asie (pravděpodobně z Iránu) do stepi mezi Dunajem a Donem. Z velké části to byli nomádští chovatelé dobytka. Díky řeckým koloniím podél severního pobřeží Černého a Azovského moře se dostali do styku s antickou kulturou. V oděvech se toto projevovalo pouze na špercích, zbraních a pár drobných detailech a nemělo vliv na původní oděvní prvky.

Oděv Skýtských mužů se skládal z košile, volného kabátu a kalhot, které byly z kůže, plsti nebo hrubé, tuhé vlněné látky. Košile s dlouhými rovnými rukávy (obr. 1a) a kabát s dlouhými rukávy se velmi podobaly starověkým iránským formám. Ale kabáty se překládaly doleva. Kabáty byly přepásané koženými opasky zdobenými malými kovovými plátky. Kožešinové lemování bylo používáno jako dekorace. Příležitostně byly kabáty nošeny na hole tělo, bez košile. Košile byla z větší části zastrčená do kalhot. Skytské kalhoty byly dlouhé ke kotníkům, dost široké s jedním vnitřním švem (obr. 1a,b), někdy s našitou řadou malých kovových plátků. (obr. 1c). U kotníků byly svázané páskem a velmi často si je zastrkovali do středně vysokých bot, nahoře zvonovitě rozšířených.

Muži nosili dlouhé vlasy volně rozpuštěné na ramena; měli plnovous a knír. Případně měli vlasy stažené proužkem nebo kovovou čelenkou (*obid*) (obr. 2c). Typickou pokrývkou hlavy byla kuželová plstěná nebo kožená kukla-čepice s dlouhými cípy, které visely po stranách a vzadu. Připomínaly phyrské čapky (obr. 1b, c; obr. 2b). Jako oděv válečníků, speciálně vojenští vůdci často nosili kožené vesty nebo kyrusy s krátkými rukávy (někdy kryté kovovými šupinami, obr. 1c.) a široké kožené opasky s kovovými hřeby. Zřídka se uchýlovali k speciálním helmám (obr. 2e). Zbroj k obraně byla doplněna štítem, obvykle oválným a pokrytým kovovým plátem. Nejdůležitější zbraně byly luky a šípy, oštěpy, meče a kopí.

Méně známé ženské oděvy (obr.2a) se obvykle skládaly z delší košile a kabátu. Ženy nenosily kalhoty. Volný kabát byl často nošen přehozený přes ramena, rukávy volně houpající. Přes volné dlouhé vlasy ženy nosily kuželovité čepice s trojúhelníkovitým ornamentem vpředu a přes to byl někdy našasen závoj.

Mocní vůdci měli ve zvyku nosit masivní lesklé kovové ornamenty, částečně ze zlata, často pokryté emailem jasných barev nebo šperky ze zlatého drátu. Muži se nezdobili méně než ženy. Typickou ozdobou byly kruhy kolem krku, náramky nad kolena a blízko zápěstí stejně jako prsteny, fibulae, spony opasku, brože a různé kovové plátky použité na zdobení opasku nebo nošené jako ozdoba hrudi. Diadémy byly rozšířené, stejně jako čelenky. Mezi Skythy byly oblíbené zvířecí motivy na špercích a oděvních součástech.

Poděkování

Poděkování patří knihovně University of Illinois, Champaign-Urbana, USA za zpřístupnění kvalitních publikací.

Obrázky

Obr. 1 Skytské mužské oděvy. 7.-5.stol před naším letopočtem a) košile zastrčená do kalhot b) *kaptan* kabát c) vojenský oděv a zbroj

Obr.2 Skytské oděvy 7.-5 stol pnl. a)ženský oděv, b) mužská pokrývka hlavy c) mužský účes d)ornament na kruhu kolem krku e) vojenská přilba f,g) zvířecí motivy

Literatura

[1] History of Ukrainian Costume, Yuri Tkach, 1986

[2] 20 000 Years of Fashion, F.Boucher